

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14517,Spoleczne-Stowarzyszenie-Obrony-Praw-Czlowieka.html>
2021-10-24, 02:55

Spółeczne Stowarzyszenie Obrony Praw Człowieka

Spółeczne Stowarzyszenie Obrony Praw Człowieka, powstało w XI 1984 w Toruniu, w reakcji na zamordowanie ks. Jerzego Popiełuszki przez funkcjonariuszy SB. Jego założycielami byli: Kazimierz Antonowicz, Roman Bäcker, Marek Berak, Elżbieta Konstancja Choszcz, Adam Czarnota, Jaromir Durczewski, Małgorzata Dzwonkowska, Jerzy Grzeszkiewicz, Alicja Grześkowiak, Krzysztof Grygiel, Wiesław Jankowski, Tadeusz Jasudowicz, Marian Kallas, ks. Stanisław Kardasz, Andrzej Kędzierski, Jerzy Kotas, Władysław Krypel, [Lech](#) Morawski, Andrzej Mrózek, Zbigniew Muchliński, Roman Pietrzak, Jerzy Przybylski, Wiesław Skrzypczyński, Maria Skrzypek, Andrzej Sobkowiak, Antoni Stawikowski, Witold Wróblewski, Jan Alfons Wyrowiński, Elżbieta Zawacka, Maria Znamierowska-Pruefferowa, Andrzej Zybertowicz. Jako oficjalną siedzibę stowarzyszenia podawano dom A. Stawikowskiego, zebrania odbywały się jednak najczęściej w domu parafialnym przy kościele Matki Boskiej Zwycięskiej w Toruniu, gdzie proboszczem był [ks. S. Kardasz](#). W deklaracji z 24 XI 1984 przyjęło następujące cele: zbieranie informacji o faktach naruszania praw i wolności człowieka i podawanie ich do wiadomości publicznej; występowanie w obronie godności i czci człowieka; występowanie do organów państwa w wypadkach naruszania praw człowieka; informowanie społeczeństwa o stanie prawa w Polsce i jego stosowaniu; udzielanie pomocy prawnej w wypadku naruszania praw człowieka; działania na rzecz wprowadzenia statusu więźniów politycznych; informowanie społeczeństwa o celach i działaniach podejmowanych przez Stowarzyszenie. Tego samego dnia Stowarzyszenie złożyło w Wydz. Społeczno-Administracyjnym Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu wniosek o rejestrację, której decyzją z 5 XII 1984 odmówiono, zakazując przy tym dalszej działalności jako „stanowiącej zagrożenie dla bezpieczeństwa i porządku publicznego”.

Także negatywna okazała się odpowiedź (z 31 I 1985) na odwołanie złożone do MSW (18 XII 1984). Wobec tego członkowie Stowarzyszenia wydali komunikat, że inicjują Obywatelski Ruch na rzecz Obrony Praw Człowieka, o rejestrację którego już się nie ubiegali. Wydawał on oświadczenia w przypadkach łamania przez władze zasad praworządności, takich jak niewpuszczenie do Polski Seweryna Blumsztajna (III 1985), gdański proces przeciwko Władysławowi Frasyniukowi, Bogdanowi Lisowi i Adamowi Michnikowi (VI 1985), skazanie Zbigniewa Kwiecińskiego za rzekomą obrazę ministra nauki i szkolnictwa wyższego Benona Miśkiewicza. (XI 1985), z okazji Tygodnia Więźniów Politycznych (XI 1985). W sprawach S. Blumsztajna, więźniów politycznych oraz oskarżenia o zdradę ks. Franciszka Blachnickiego zbierano podpisy pod petycją protestacyjną do Sejmu PRL. W ramach działań stowarzyszenia A. Grześkowiak doprowadziła do wznowienia śledztwa ws. tajemniczej śmierci studenta Michała Gawrońskiego w 1983. Członkowie stowarzyszenia obserwowali również wszystkie procesy polityczne wytaczane w tym czasie w Regionie Toruńskim.

Krzysztof Biernacki

[Toruń, Region Toruń](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)